

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 20. — ŠTEV. 20.

NEW YORK, MONDAY, JANUARY 25, 1932. — PONDELJEK, 25. JANUARJA 1932.

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX.

PO VSEJ ŠPANSKI JE PROGLAŠEN GENERALNI STRAJK

ŠPANSKI RADIKALCI SO ZASTREMELI PO USTANOVITVI DIKTATURE PROLETARIJATA

V Barceloni so se završili vroči poulični boji, ki so zahtevali precejšnje število žrtev. — Gibanja za ustanovitev diktature proletarijata se udeležujejo sindikalisti, anarhisti in komunisti. — Vojaki in policisti so pripravljani. — Papež Pij proslavlja jezuitski red.

MADRID, Španija, 24. januarja. — Danes so se završili vroči poulični boji med vojaštvom in policijo na eni strani ter ljudskimi množicami na drugi. Neki policist je bil usmrčen, pet oseb pa močno poškodovanih.

Za jutrišnji dan je napovedan generalni štrajk, in široke plasti naroda zahtevajo diktaturo proletarijata.

Iz Barcelone in drugih španskih mest poročajo o sličnih spopadih.

Vladno glasilo je objavilo odlok, da morajo jezuiti v teku desetih dni zapustiti Španjo. Ta odlok je precej zadovoljil španske radikalce.

Vlada se mrzlično pripravlja na jutrišnji dan, ko bo izbruhnil generalni štrajk.

Voditelji zmernih strank pravijo, da je kabinet zato izdal odredbo proti jezuitom, da bi pomiril ekstremne ljudske elemente. Ministri to odločno zanikujejo in pravijo, da je bil jezuitski red, ki je obstajal v deželi skoro 400 let, razpuščen soglasno z novo špansko ustavo.

Vojaštvo v provincah Andaluzija, Katalonija, Valencija in Galicija je dobilo naročilo, naj z orožjem zatve vsako gibanje, ki bi ga započeli anarhisti, komunisti ali sindikalisti.

Vest o razpustu jezuitskega reda je povzročila veliko razburjenje v deželi Baskov in v provinci Navarra, kjer je prebivalstvo strogo katoliško. Katoličani pravijo, da je to nadaljni napad na njihovo vero. Prvi napad se je završil, ko je bila po novi ustavi cerkev ločena od države.

V zvezi z napovedanim generalnim štrajkom se je završilo dosti aretacij. Trideset jetnikov bo deportiranih na Kanarsko otočje.

Zupan mesta Manrese, kjer je bil pred štiristo leti ustanovljen jezuitski red, je zapretil delavcem z deportacijo v slučaju, da bi jutri zaštrajkali.

V glavnem stanu sindikalistov v Madridu in Barceloni pravijo, da ne bodo podpirali generalnega štrajka.

V Malagi so sindikalisti obstreljevali vozove cestne železnice. Nad Madridom in Sevillo krožijo vojaški zrakoplovi.

Vse cerkve in vsi samostani so strogo zastraženi.

VATIKANSKO MESTO, 24. januarja. — V svojem nagovoru na duhovščino je papež proslavil jezuitski red, ki je bil na Španskem razpuščen ter je označeval jezuite kot mučenike papeštva. — Dejal je, da Španska republika ni imela pravice razpustiti ta red.

Proti jezuitom je španska vlada nastopila baje s strahovito ostrojtjo, in jezuiti so prestajali také muke kot so jih apostoli nekoč.

Nato je govoril o pregajanju cerkve v Rusiji in v Mehiki.

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda v Ameriki! — Naročajte ga!

Governer Roosevelt bo kandidiral

ZELEZNICARJI NASPROTUJEJO ZNIŽANJU

Železniška unija je izjavila, da železnice ne bodo bogatili železniških družb. — Deset odstotno znižanje.

Chicago, Ill., 24. januarja. — Železniška unija je sporočila predsedniku železniških družb, da železniški uslužbenci ne morejo dovoliti, da bi železnice prostovoljno privolile v desetodstotno znižanje plač, da se naj železniške družbe bolj pobrigajo, da bodo zaposlile železniške uslužbence, ki nimajo dela, ravno tako naj tudi skrbijo, za izboljšanje svojega finančnega problema brez prikrivanja delavskih plač.

Predsednik železnice, David Robertson, je odgovoril na prošnjo železniških družb, da bi železnice prostovoljno privolile v desetodstotno znižanje plač, da se naj železniške družbe bolj pobrigajo, da bodo zaposlile železniške uslužbence, ki nimajo dela, ravno tako naj tudi skrbijo, za izboljšanje svojega finančnega problema brez prikrivanja delavskih plač.

POVRATEK NEMŠKIH UPOKOJENCEV

Vlada je pozvala Nemce v pokoju, da se vrnejo in zapravijo denar v domovini. — Brez vzroka ne sme nikdo ostati izven domovine.

Berlin, Nemčija, 24. januarja. Vsi upokojeni vladni uslužbenci, ki se nahajajo v inozemstvu in vlečejo pokojnino, se morajo po novi vladni odredbi vrniti v domovino, ali pa dokazati, da jim to v sled zadostnih vzrokov ni mogoče. V tem slučaju jim bo nemška vlada dala dovoljenje, da še dalje ostanejo v kateri državi. S tem namerava vlada prisiliti vse one uradnike, ki prejemanju državnih pokojnin, da izdajo denar za svoje potrebščine v domovini.

Kdor bo prezel to odredbo, mu bo pokojnina ustavljena. Kdor ima kako posestvo v tujini, mu bo dovoljeno ostati še šest mesecev, v katerem času mora posestvo prodati in se vrniti v Nemčijo, ali pa mu bo ustavljena pokojnina.

BIVŠI KITAJSKI CESAR BO ARETIRAN

Peiping, Kitajska, 24. jan. — Kitajska vlada je sklenila, da bo izdala povelje za aretacijo prejšnjega kitajskega cesarja Hsuan Tung, ki je sedaj poznan pod imenom Henry Pu-yi. Nankingška vlada ga dolži izdajstva, ker je pomagal Japoncem v Mandžuriji. Poleg njega bo aretiranih še več drugih odličnih Kitajcev.

NADALJNA GROBNICA V MEHIKI

V Monte Alba je bila najdena druga stara grobnica. — Mnogo oprostja in zažigalnih posod.

Mexico City, Mehika, 24. jan. List "El Universal" poroča, da je arheolog Alfonso Caso našel v Monte Alban poleg grobnice, v kateri je bilo šest trupel vojakov Mixtekov, še drugo grobnico, v kateri je tudi mnogo dragocenosti.

"El Universal" pravi, da je Caso v drugi grobnici našel mnogo človeških kosti in posod za sežiganje mrličev. Na odredbo predsednika Ortis Rubia bodo vse dragocenosti, ki so bile najdene v prvi grobnici, prepeljane v glavno mesto v arheološki pregled in bodo tudi izložene javnosti.

ALI JE HOOVER SLOVAŠKEGA RODU?

Praga, Čehoslovaška, 24. jan. Kot pravi Neue Züricher Zeitung, izhaja rod amer. predsednika Hooverja iz majhne vasi Habane, blizu Bratislave na Slovaškem. Od tam je tudi prišel George Putnam, po katerem imajo železniški spalniki njegovo ime.

Kot trdi omenjeni list, sta se leta 1655 izselila dva predsednikova prednika Jakob Amsler in Jakob Baumbaur iz Sobotiste na Slovaškem v bavarski Palatinat blizu Mannheimu v Nemčiji. — Eden njihovih potomcev, po imenu Huber, je pozneje prišel v Ameriko.

Kot trdi omenjeni list, sta se leta 1655 izselila dva predsednikova prednika Jakob Amsler in Jakob Baumbaur iz Sobotiste na Slovaškem v bavarski Palatinat blizu Mannheimu v Nemčiji. — Eden njihovih potomcev, po imenu Huber, je pozneje prišel v Ameriko.

TURŠKA BOŽJAPOT V BUDIMPEŠTI

Budimpešta, Ogrska, 24. jan. — Ko je bila Ogrska pod turško vlado (1526—1686), je imel v Budimpešti svoj sedež turški paša in kalif. Tam je tudi umrl mohamedanski svetnik Gul Baba, "oče rož". Zadnji islamski kongres v Jeruzalemu je sklenil, da se naj mohamedanci zavzamejo, da bodo od sedaj naprej hodili na božjopot v Budimpešto. Gul Baba ima v mestu veliko grobnico.

VELIKANSKI LJENINOV KIP

V Leningradu bodo postavili Ljenu največji kip vseh časov. — Drugi velikanski kipi.

Moskva, Rusija, 24. januarja. V Leningradu bodo postavili velikanski kip Ljenina, ki bo visok 37 čevljev in na vrhu bo svetilnik za parnike in aeroplane.

Največji kip starega veka je bil kolos na otoku Rodosu, ki so ga prištevati sedmim čudom sveta: bil je 105 čevljev visok. Samo prst na roki je bil tako debel, da ga nikdo ni mogel objeti z obema rokama, kakor piše Plinij. Stal pa je samo 56 let, ker ga je porušil potres. Kip je bil postavljen 250 let pred Kr.

MRS. HOOVER JE BOLJŠA

Washington, D. C., 24. jan. — Prehlad, ki je za en dan privezal Mrs. Hoover na posteljo, je poenahal in je že mnogo boljša.

TINTORETTOVA SLIKA V BOSTONU

Boston, Mass., 24. januarja. — Ravnatelj bostonskega muzeja E. J. Holmes naznanja, da je dočkal, da se nahaja v muzeju slika slavnega italijanskega slikarja Tintoretta iz 15. stoletja. Dosledaj je bilo splošno mnenje, da je slika naslikal Paris Bordone, zdaj pa je brez dvojbe dognano, da je to Tintorettova slika.

VELIK RAČUN KONGRESNIH TISKOVIN

Washington, D. C., 24. jan. — Lanski račun za kongresne tiskovine je znašal \$2,399,995. Poleg tega so pa kongresniki plačali \$67,257 za tiskanje svojih govorov ter \$164,114 za tiskanje farmakopij.

TROCKI NE BO PODPIRAL BRUENINGA

Istanbul, Turška, 24. januarja. Trocki, ki se nahaja v izgnanstvu na Turškem, je zanikal poročilo, da bi bil dobil kako povabilo, da se more naseliti v Nemčiji pod pogojem, da bo pomagal kanclerju Brueningu proti Hitlerju.

PRI PRIMARNIH VOLITVAH V NORTH DAKOTI BO RABLJENO IME GOVERNERJA ROOSEVELTA

ALBANY, N. Y., 23. januarja. — Governer države New York je danes dovolil, da se poslužijo njegovega imena pri primarnih volitvah v državi North Dakota, k o bodo izbirali demokratskega predsedniškega kandidata. F. W. McLean, tajnik demokratskega centralnega odbora North Dakote, mu je pred dobrim tednom sporočil, da ga je državna konvencija dne 14. januarja odobrila.

V svojem odgovoru pravi governer: — Če žele voditelji v vaši državi, da nastopim pri prihodnjih primarnih volitvah kot demokratski kandidat za predsedniško mesto, nimam ničesar proti temu, in sem vam hvaležen za čast, ki ste mi jo izkazali.

Dolžnost vsakega Amerikancea je, odzvati se klicu, če je pozvan v to ali ono javno službo. — Kdor veruje v novo obliko vlade, ki se bo morala pečati z novimi problemi in kdor hoče vdeležiti svoje dalekosežne načrte, mora z veseljem pozdraviti vsako priliko, ki bi pripomogla do cilja.

UPNIKOM SAKSER STATE BANK (V LIKVIDACIJI)

Kot je bilo že poročano, ne bo po 4. februarju 1932 državni superintendent, ki vodi likvidacijo Sakser State Bank, sprejemal nobenih nadaljnjih terjatev. To je zadnji dan, ko je treba vložiti terjatve.

S tem seveda ni rečeno, da upniki, oziroma vložniki, do katerih ima Sakser State Bank kakršnokoli obveznost, izgube vsako pravico, ker niso vložili terjatev pred 4. februarjem 1932.

Po 4. februarju 1932 morajo vsi vložniki oziroma upniki banke, ki niso vposlali terjatve oziroma jim je bila vrnjena v svrhu poprave, pa je niso do omenjenega dne vrnili banke, pisati banki ter ji pojasniti značaj terjatve. Ako je terjatve upravičena, jim bo banka poslala pooblastilo, katerega naj pred notarjem podpišejo in vrnejo.

MILO VREME BO ŠE OSTALO

Washington, D. C., 24. jan. — Kot naznanja državni vremenski urad, bo milo zimsko vreme trajalo še cel teden.

EKSPLOZIJA V STANDARD OIL TOVARNI

Batonrouge, La., 24. januarja. Vслед eksplozije v pretrolejski čistilnici Standard Oil Co. ima družva škodo več stotisoč dolarjev.

KAZEN ZA POŠTNE ROPARJE

Columbus, O., 24. januarja. — Trije poštni roparji, ki so odvedli poštarja v Glauster, O., in oropali urad za \$50, so bili obsojeni na 27 let zapora.

KONEC STAVKE V CHICAGU

Chicago, Ill., 24. januarja. — Chicški šoferji taksijev, katerih je 1700, so se po enodnevnih stavki zopet vrnili na delo.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ARKADIJ AVERCENKO:

MOJ STRIČEK

Danes je obletnica smrti mojega strica... Upam, da bodo sicer tako naki...

sti nekoliko časa drži, potem naj ga da drugemu, drugi tretjemu in tako dalje do poslednjega...

— Z... mastjo. — Evo ti, odkod imam hišo! jaz sem pošten človek, toda denar je — tudi mast...

NOVA JEZIKOVNA ODREDBA FAŠISTIČNEGA RIMA

Nedavno smo zabeležili odredbo italijanskega prosvetnega ministrstva, da se ukine poučevanje hrvaškega in slovenskega jezika na onih srednjih šolah...

ki vidi svojo najvišjo krepost v mrznji. Zanimivi so komentarji tej odredbi, ki jih objavlja "Piccolo", list, ki se je irnebil že toliko pskov o našem narodu.

Vest je marsikogar presenetila. Slovensčina ali srbohrvaščina še v italijanskih srednjih šolah?

Protiv poučevanju slovensčine, odnosno srbohrvaščine, pravi "Piccolo", so bili že dolgo učitelji sami in njih starši.

Rimsko prosvetno ministrstvo je 1. 1924. res sprejela oba jugoslovenska jezika v učni načrt za 14 srednjih šol. Na večini šol se ta odredba sploh ni izvršila.

Šolski inšpektorji in drugi uradni organi so se sicer prav dobro učili, ki pa niso mogli položiti izpita iz hrvaškega, odnosno slovenskega jezika zaradi averzij, ki so jo vsesali vase že kot deca in ki so jo vsesali vase že kot deca in toliji in ves narod.

Slovensčina, odnosno srbohrvaščina, sta zdaj dokončno izgnani iz poslednjega kotička v italijanskem srednjem šolstvu. V čigavo korist? Gotovo ne v korist prebivalstva, ki živi na ozemlju Julijske Krajine...

S takšnimi nazori ni mogoče polemizirati; treba jih je samo pribiti. Apellirati na razum in moralo bi bilo odveč — usesa fašistov so pregroba za takšne glasove.

"PRIJATELJ PONESREČENIH MORNARJEV"

Neobljudeno otočje Crozet leži v Indijskem oceanu približno na sredini odseka Sydney — Capstadt...

Poseben parnik "Pomožnega društva za brodolome" obnovi enkrat letno zalogo. Otočje je dobil ime po praščih, ki jih je izkreal okoli leta 1800 britski kapitan Distance.

Nihče ni poznal preteklosti tega moza. Če mu je enkrat na leto pripeljal parnik pošto, je vedno vrzel Hardy vsa pismo v ogenj, ne da bi jih odprl.

To je bilo leta 1924. Prihodnje leto ni bilo nikogar, ki bi hotel oditi na "Svinjski otok". Pozneje se je zglasil v društveni pisarni nov kandidat, mlad, a hudo zdelan Nemeč.

ROMAN RUSKEGA DEKLETA

FRANCOŠKO SPISAL CLAUDE ANET

Največji ponos mesta je bil samo deset minut od Stolnega trga oddaljeni Aleksandrovi park. Upravljaj ga je častni odbor uglednih maščanov v splošni blagor...

ne kakor bi govoril z otroškim dekletom, ampak z odraslo gospo velike izobrazbe, katero je mogel brez ovir razpravljati o najtežjih filozofskih vprašanjih.

Tistega večera sta dekleti stopali preko terase, ki je bila obljubena z razigrano množico gostov. Ne da bi se kje ustavili, sta odzdravljali na desno in levo in šli dalje.

Olga Dimitrijevič se je ustrašila. "Kajpak, tukaj je!" je zašepetala, stisnila prijateljico za lakot in jo skušala odvesti. Tod Arijana je postala in podala prišlecu roko.

Jasni, prirojeni občutek ni varal Arijanae. Vedela je, da je bil Mihael Ivanovič pripravljen ji pomagati, kakor hitro bi potrebovala njegove pomoči.

Arijana je peljala inženirja v neki stranski drevored. Olga Dimitrijevična jo je spremljala in držala pod pazduho in za nič na svetu je ne bi bila izpustila.

NADALJEVANJE SLEDI

Ljubiteljem leposlovja. Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE

Table listing various educational books with prices, including 'Računar v kronski in dinarski veljavi', 'Ročni slovar italijanski in italijansko-slovenski slovar', etc.

POVESTI in ROMANI

Table listing various novels and stories with prices, including 'Amerika, povsod dobro, doma', 'Agitator (Kersnik) broš.', 'Andrej Hofer', etc.

Table listing various books with prices, including 'Fabiola ali cekev v Katakombah', 'Fran Baron Trenk', 'Filozofska zgodba', etc.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnovijo.

Uprava "G. N." Tisti čas se je začela Arijana shajati z njim, brzkone iz kljubovalnosti in prezira do splošne sodbe, in se javno z njim razgovarjala in razpravljala.

Knjigarna "Glas Naroda" Tisti čas se je začela Arijana shajati z njim, brzkone iz kljubovalnosti in prezira do splošne sodbe, in se javno z njim razgovarjala in razpravljala.

